

KAUPAN LIITTO

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

HE 38/2023 VP

LAUSUNTO

23.10.2023

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKAVE- ROSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Kaupan liitto kannattaa savuttomien nikotiinituotteiden, kuten nikotiinipussien, ottamista tupakkalain soveltamisalan piiriin. Savuttomien nikotiinituotteiden sallittu, mutta säädelty myynti on lähtökohtaisesti tehokas keino ehkäisemään nuorisokäyttöä, laitonta kauppaa ja harmaatuontia.

Nikotiinipussien ja muiden savuttomien nikotiinituotteiden verotuksessa on erityisen tärkeää seurata naapurimaiden, etenkin Ruotsin ja Viron, verotasoja ja myyntihintoja. Hallituksen esityksessä savuttomien nikotiinituotteiden verotaso on asetettu huomattavan korkealle suhteessa edellä mainittuihin naapurimaihin. Esitysluonnoksen tasoilla Suomessa verotettaisiin savuttomia nikotiinituotteita yli puoli-toistakertaisesti Viroon nähden ja kymmenkertaisesti Ruotsiin nähden. Esitetyillä verotasoilla kannustimet nikotiinipussien maahantuonnille ja harmaalle taloudelle säilyvät, joka voi Kaupan liiton arvion mukaan johtaa siihen, että verotulot jäävät kertymättä Suomeen. Kaupan liitto esittää, että savuttomien nikotiinituotteiden verotaso alennetaan esitysluonnoksessa esitetystä tasosta.

Esitysluonnoksen mukaan savuttomista nikotiinituotteista kannettaisiin sekä yksikköveroa että vähittäismyyntihintaan perustuvaa arvoveroa. Kaupan liitto pitää esitettyä valmisteveromallia monimutkaisena ja hallinnollisesti raskaana ja huomauttaa, että vastaavaa mallia ei ole käytössä muissa EU-jäsenvaltioissa.

Kaupan liiton mukaan painoon perustuva yksikkövero on mallina sinänsä toimiva. Arvovero puolestaan monimutkaistaa savuttomien nikotiinituotteiden verotusta voimakkaasti. Arvoveron määrän laskenta riippuu tuotteen hinnasta. Kaupan liitto korostaa, että esityksestä ei käy yksiselitteisesti ilmi kenen vastuulla veron tilittäminen on, kuka määrittää tuotteen hinnan ja mikä hetki määrittää velvollisuuden suorittaa vero. Monimutkainen arvoveromalli voi johtaa tuotetoimittajien piirissä kilpailun puutteeseen ja staattiseen markkinaan.

Esityksen mukaan lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024. Siirtymäsäännöksen mukaan lakia sovellettaisiin 1.7.2024 alkaen takautuvasti myös hallituksen esityksen

antamisen jälkeen vuoden 2023 puolella kulutukseen luovutettuihin savuttomiin nikotiinituotteisiin. Esityksessä lain takautuvaa voimaantuloa perustellaan mm. samanaikaisesti markkinoilla olevien tuotteiden yhdenmukaisella verokohtelulla. Kaupan liitto pitää siirtymäsäännöstä perusteltuna, mutta sen vaikeaselkoisuuden takia esittää, että Verohallinto veloitetaan laatimaan siirtymäsäännöstä selventävä ohjeistus.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Mari Kiviniemi
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija